

Hasznos-e a radikális hang az újságírásban?

Válasz a jobboldali médiát támadó jobbközép politikusoknak (2.)

„Balliberális újságíróknak nem szokásuk legazemberezni mondjuk a Fidesz némenklaturáját, noha abban kétségkívül egyetértenek az Orbánnak küldött levél aláíróival, miszerint az előző kurzus alatt »a közélet tisztasága kívánnivalót hagyott maga után«...”
(Mészáros Tamás: Levelüket megírták, Népszava, 2003. május 17.)

„...de te megbocsátod, ha elég jó a haja, és jó a szeme, és érzed, hogy a pinája sose fog a Torgyánra szavazni (...) mert ha jönnek a nyilasok, úgyis öngyilkosok leszünk, ez már le van vajazva, jöhet a Kövér oldalán Cseh Mária...”
(Kornis Mihály, Élet és Irodalom, 1997. március 21.)

„Orbán-Führer mellé most az ordenaré Bayer is befurakodott. A gecizmus oltárán túl nagy lett a nyüzsgés.”
(Vágvolgyi B. András, Beszélő.)

„Ilyen gátlatlan, minden korábbi mélységet alulmúló médiakezelés ellen a Fidesz eddig nem találta meg az elenszert. (...) A kétpólusúvá váló rendszer azért alakult ki, mert a választók belátták, hogy az adott feltételek mellett az erőre érdemes adni a voksukat.”
(Kövér László a Magyar Nemzetben, 2003. május 17.)

LOVAS ISTVÁN

Boross Péternél lényegesen súlyosabb kérdéseket vet fel a Nemzeti Kör. E kör tanulmányáról vagy jót, vagy semmit. Ezért inkább semmit. Csupán arról a részéről, amely általában bírálja a radikális hangvételtől jobboldali újságírókat. Itt ugyanis nyilván több ember többször átgondolt véleményéről van szó, ami általános elveket érint. Nem is szólva arról, hogy a tanulmányban a sajtóra vonatkozó részével a Fideszen belül és körül nem kevesen egyetértenek. Mint Fricz Tamás politológus is, ha hinni lehet a Magyar Hírlapban Szép Zsuzsánának és Várkonyi Tibornak, akik Jobbitól kritika jobbról jobbra címen álszent és kaján lelkesedéssel üdvözölték az ölükbe pottyantott tanulmányt. Hogy ki pottyantotta? Nem tudjuk. Az mindenesetre sajátos, hogy O'sváth György a vele készült interjú megjelenése előtt nemcsak saját válaszait, de a vele beszélgető újságíróknak a kiszivárogtatás részleteit firtató kérdését is át akarta alakítani. Megjegyzendő, hogy e kiszivárogtatás miatt lépett ki Makovecz Imre a Nemzeti Körből. Erről O'sváth György azt nyilatkozta a Népszabadságnak, hogy „Makovecz Imre nevét már egy éve töröltük a Nemzeti Kör tagjainak sorából”, és hogy oda felvették „Kádár Béla akadémikust, az Antall-kormány egykori miniszterét, így most ismét tizenketten vagyunk”.

E gyászos történetnél azonban fontosabb arra választ keresni, hogy a radikális újságírás valóban káros-e ma Magyarországon.

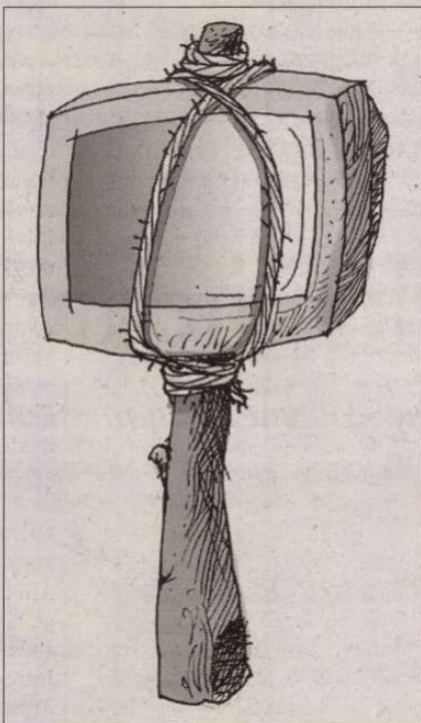
Noha evidenciákról írni nem öröm, de kezdjük a leckét az abécé első betűjénél. Vagyis a posztkommunista média kettős feladatánál. Mert az mást tesz az általa ellenségnek tekintett és mást a vele szövetséges kormányok idején.

Az előbbi idején dezintegrál, rombol, apróságokat gigantikus problémákká fúj fel, és alaptalan vádakot hajtogat egy teljes cikluson át. Eközben a konzervatív mező képviselőit gyűlöletessé teszi a nagyközönség szemében, míg saját térfelének figuráit a korrupció, az antiszemitizmus és a rasszizmus ellen fellépő, a demokráciáért, valamint a valódi nemzeti érdekekért harcoló gáncs nélküli lovagokként ünnepli. A kormányváltás eljöveteleivel ugyanez a sajtó megkezdte integratív szerepét, naponta hangoztatva – és visszhangozva saját táborának politikusait –, hogy az országban béke és nyugalom uralkodik, amit csak az ellenlélek zavar meg, hisztizálva a közéletet.

A balliberális sajtó és a politika között mindkét fázisban bejáratott a munkamegosztás: az igazán piszkos munkát a média végzi, és ez különösen az integratív fázisban van így: Medgyessy Péter és társai a társadalmi megbékélésről és az ároktemetésről szónokolnak, miközben – a valóságban – a másik tábor szimpatizánsai közül mindenkit ellehetetlenítenek, elbocsátanak, megrendeléseiket visszavonják. A sajtó pedig – a náci és kommunista módszereknek megfelelően – a gazdaságilag és erkölcsileg tönkretett embereket dehumanizálja, hogy a nyilvánosságban ne ébredjen irántuk parányi szánalom sem, pusztán megvetés övezze őket.

A Nemzeti Kör tagjai azt ajánlják, hogy mindeerre a leghelyesebb válasz az egyoldalúan szalonképes újságírás, amelyben a radikalizmusnak és a populizmusnak nincs helye. Ezek ugyanis, állítják, nemcsak önmagukban visszataszítóak, de kontraproduktívak is: taszítják a választók nagy részét.

Sajátos gondolatok ezek egy olyan országban, ahol a lakosság nagy része – miközben saját magát ultradörzsöltnek tekinti – naiv, mint a ma született bárány: bárkiről bármit elhisz, amit olvas vagy hall. Mert, idézik a népi bölcsességet, nem zörög a hasra, ha nem fúj a szél, az igazság pedig valahol közepén van. Ha a sajtó egy jobboldali politikusról bedobja a súlyos sikkasztás vádját, amelyet a sikkasztásban ártatlan tagad, akkor a híreket fogyasztó az igazságot nyilván középúton, a kisebb összegű sikkasztás táján véli megtalálni.

A másik oldal a saját radikális populistáit és professzionális rágalmozóit nemhogy visszafogná, de minden eszközzel segíti. Politikai haszonelvűség és mély társadalomismeret alapján. Ezért ünnepelte – a maga szempontjából helyesen – a Kende Péter-féleket, akiknek a radikalizmus és a populizmus definícióján messze túlmenő produktumait saját táboruk is terjesztette, mert tudja, hogy az ellenfél bemocskolása busás hasznot hajt. És miközben hangos helyesléssel szekundálnak a Nemzeti Kör és a Fidesz azon tagjainak, akik szerint a radikális újságírók teszik a legrosszabbat a saját pártjaiknak, annyira nem ostobák, hogy ezt az állítást el is higgyék. A puding próbája az evés: a másik oldal a világ minden kincséért sem biztosítana teret a közszolgálati és kereskedelmi televíziókban a jobboldal radikális újságíróinak azzal a felkiáltással, hogy csak tegyenek minél több kárt saját táborukban. Hogy a Nemzeti Kör tagjai és a jobboldali pártok ezen még nem gondolkodtak el, az szomorú. Mert a másik oldal mindennel vádolható, csak saját érdekei felismerésének a hiányával nem. És a túloldal tagjai sohasem teszik fel azt a kérdést, hogy az az újságíró, aki azt írja le, hogy „Orbán Viktor a politikai gecizmus oltárán a főalak”, vajon „hány tízezer szavazatot visz el”. Nem. Őket a mi mérsekeltjeink dajkálják: Elek István, akinek eszébe nem jutna az e mondat szerzőjénél messze visszafogottabb Bayer Zsoltot meghívni műsorába, Vágvolgyi B. András, aki a fentieket írta, kedélyesen elbeszélgetett, miközben még e gyalázatos mondatot is idézte. Nem véletlen, hogy Elek István az, akit a másik oldal műsorhoz juttat, miközben a radikális újságírókat le akarja vadásztatni.

Kende, Eörsi, Vágvolgyi és társai alantaságai és ocsmányságai egyébként nem visznek el szavazatokat, nem taszítanak el választókat a másik tábortól és politikusaitól, hanem azon embereket erősítik meg világnézetükben, akiknek köszönhetően az arab bazárok boltosai a magyar turistákat újabban a csá-csumi-csá köszöntéssel fogadják. Azokról a szavazókról van szó, akik Bolgár György vagy a trampli médiaszociológus-nő szégyentelen hazudozásai, a Klub rádiós műsorok bornírt, a legalja érzelmekre apeláló kádárizmusai, a Magyar Narancs és a Soros György támogatásával megjelenő hasonló források hatására ráébrednek arra, hogy nemcsak ők ennek az oltári tájképnek Vágvolgyi által jellemzett lakói, de „az a szemét Orbán Viktor is”.

Nem véletlen, hogy a másik oldal, kormányra kerülése után, a polgári oldal politikai elleni gyűlöletkeltésben élenjáró újságíróit magas kitüntetésekkel halmozza el, illetőleg több száz milliós tévészerződésekhez juttatja. Eközben a Nemzeti Kör által bírált, ám a közönség számára legnépszerűbb jobboldali újságírók két oldalról kapják a pofonokat. Immár tizenharmadik éve. Ők csak azt látják, hogy akkor hívják őket a pódiumra, ha már nagy baj van. Az arisztotelészi értelemben vett zoon politikon, a politikai élőlény csak teljes sarokba szorításakor érzi meg ösztönösen, hogy kik azok az újságírók, akik tömegeket vonzanak, és kik azok, akik ásitást váltanak ki, kik azok, akik szavazatokat hoznak, felráznak az apátiából és az urnához vezetnek, és kik azok, akiket ilyen alkalmakkor legjobban eldugni.

Mindezt a másik oldal – ellentétben a Nemzeti Körrel – tudja.

Szomorú a Nemzeti Körre nézve, hogy ez egzakt módon le is mérhető. Ugyanis a másik oldal sajtója ebben színlelni nem tud. Bár – ha igazán ravasz lenne – dicséretével akár ki is ránthathná a talajt a radikális hangvételtől jobboldali újságírók alól, zsigeri gyűlölete és valós veszélyérzete miatt csak támadni tudja őket. Annál dühödtebben, minél inkább veszélyesnek tekinti őket. Eközben a Nemzeti Kör tagjait persze tekintélyes professzoroknak, bölcs, jobbitó szándékú uraknak nevezi. A balliberális sajtó tévedhetetlenül tudja, hogy céljait tekintve ki az igazi ellensége, és ki ügyének előmozdítója.

Ez nem csak nálunk van így. Vajon elképzelhető lenne, hogy az Egyesült Államok republikánus vezetői vagy értelmiségi holdudvara liberális médiumokban – vagy bárhol – támadná akár legminősíthetlenebb médiatámogatóit, mint Savaget, O'Reillyt, Hannityt vagy Coultert? Mint a nemzeti körös Solymosi Frigyes, aki Bayer Zsolt EU-ellenességének kritizálásához a Népszabadságot vette igénybe. Vajon elképzelhető lenne, hogy a német CSU politikusi utálkoznának a liberális vagy baloldali médiában a többmillió jobboldali bulvár, a Bild heccújságíróinak olykor tényleg elviselhetetlen durvaságai és ferdítései ellen, amiért – állítólag – „szavazatokat visznek el” a bajor keresztényszociális párttól? Elképzelhetetlen. Már csak azért is, mert mind agresszívabbá váló világunkban az agresszivítás a politikai kalkulációban lényegesen több osztalékot eredményez, mint a Viktória királynő korabeli visszafogottság.

És vajon valóban őszinte a radikális jobboldali újságírókat támadók bírálata? Valóban a stílus és a politikai kontraproduktivitás bántja őket? Valóban azért erősítenek rá a posztkommunista média által felkínált sztereotípiákra, amelyekkel a balliberális újságírók jellemzik a rossz körülmények között, hatalmas túlerő ellenében a harcot felvevő jobboldali újságírókat?

Krjucskov listája

Menjünk vissza az időben. Arra az 1994. szeptemberi interjúra, amelyet Grósz Károly adott a Magyar Televíziónak. A volt pártvezér ebben elmondta, hogy Vlagyimir Krjucskov, a KGB főnöke a rendszerváltás előtt egy listával jött hozzá Magyarországra, hogy megbeszéljék a rendszerváltást. Nos, mint Grósz elmondta, azon a listán minden, rendszerváltás utáni pártnak több tagja is szerepelt. Hogy kik? Ma sem tudjuk. A sajtót sem érdekelte.

Azt viszont tudjuk, hogy a radikális újságírókat a legnagyobb hanggal bírálók hivatali

idején adták el a nemzet vagyonát. Poszt-kommunistáknak és külföldieknek. Úgy, hogy ezzel nemcsak a mi, de úkunokáink esélyeit is a semmivel tették egyenlővé. És járultak hozzá tévőlegesen, hogy a bennünket letaposandónak tekintő pártok emberei kapják meg a magyar nép vagyonát, a kommunizmus idején államosított vállalatokat. A hagyományos magyar termékek piacait alfától omegáig külföldieknek játszották át. A Magyarország nevű ingatlan nagy része szintén posztkommunisták és külföldiek kezébe jutott. A korrupcióval átitatott folyamatok eredményeként a némenklatura tagjai filléreért jutottak óriási vagyonokhoz. Ez nem volt baj. A baj csupán néhány újságíró populista-radikális stílusa.

De ez nem elég. Mint Dávid Ibolya pártelnök jelentette ki a múlt szombati Nap-keltében: „Ebben látom ma megint a Fórum erejét, mint a rendszerváltás hajnalán, hogy egy asztalhoz kell tudnunk ültetni olyan embereket, akiknek jó gondolatai vannak, és meg kell találni a megoldást: milyen Magyarországot akarunk, és mire helyezzük azt a hangsúlyt, amiben a jövőnket látjuk a XXI. században.”

Tehát az MDF és annak egyes körei repetálni akarnak, pedig már szinte üres az asztal. Már mindent leszededettek róla, ami a poszt-kommunisták számára ér valamit. Mára csak a jobboldali újságírók keze maradt. Az lerágható. De sovány ebéd.

A saját érdekeit kitűnően ismerő balliberális sajtó pirosra taposolja a tenyerét a jobboldalon felbukkanó minden „mérsekelt” formáció láttán. Emlékezzünk a megalakulása után rögtön méltán a teljes feledés homályába merülő Pongrácz Tibor-féle Deák Ferenc-társaságra, amelynek létrejöttét Várkonyi Tibor, a magyar újságírás Loch Ness-i szörnye, azonnal üdvözölte lapjában, anélkül, hogy tudta volna, mi fán terem a társaság. Vagy emlékezzünk arra, hogy Popper Péter mily meleg szavakkal fogadta az MDNP megalakulását. Elég volt neki a tagság ismerete, már tudta, kinek hajtanak hasznot.

A legfontosabb kérdés pedig az, hogy a magyar nemzeti vagyont szinte teljes mértékben a volt némenklaturának és klientúrájának, illetve rajtuk keresztül a külföldieknek örökre átjátszó „mérsekelt jobboldal” vajon miért bírálja állandóan a jobboldal radikális újságíróit? Csak nem azért, mert az általuk a másik oldal gyűlöletkeltőivel szemben kialakított, minden kompromisszumot elvető társadalmi légkör a „középutasok” alapvető érdekeiket sérti? Nevezetesen azt, amit Dávid Ibolya a már idézett módon fejezett ki, vagyis hogy „egy asztalhoz kell tudnunk ültetni olyan embereket, akiknek jó gondolatai vannak, és meg kell találni a megoldást”? Értsd: azokkal, akik még soha nem privatizáltak úgy, hogy annak jobboldali kedvezményezettje lett volna.

Az anyagi értékek után most szégyenletes megalkuvások sorával adjuk át a posztkommunistáknak spirituális értékeinket is? Persze nyilvánvaló, hogy az ilyen bratizós hangulatot a jobboldal radikális firkászai nagyon megzavarják. Vajon azt szeretnék a radikális újságírókat bírálók, hogy a magyar médiatájképen a lényegi kérdésekben kompromisszumot nem ismerő balliberális oldal médiájának (Nap-kelte, Heti Híres, 168 Óra, ATV, Hócipő, Magyar Narancs, Élet és Irodalom, Mozgó Világ, Klub Rádió, tv2 stb.) ne legyen semmilyen megfelelője? Még ilyen cincogó hangon sem? Azt akarják, hogy a kormányoldal vágyálmát, a béke és nyugalom idilli szólamait kicsit se zavarják meg a jobboldali újságírók erőteljes szavai, akik a másik oldal tényleges tetteire, radikális lefejezési, kiürítési és gettóba szorítási hajrataira hívják fel a figyelmet?

Vajon ezek a „jobboldali” kritikusok miért nem foglalkoztak a médiával – az egyensúly létrehozásával, újságírók képzésének lehetővé tételével, az infrastruktúra megteremtésével –, amikor hatalmon voltak? Netán a magyar nemzeti javak átjátszása és szokásos kompromisszumaik kötötték le figyelmüket?

A kérdés a levegőben lóg.

Utóirat. Tegnaptól megválasztották a Magyar Televízió Rt. új elnökét. A pártdelegáltakból álló csonka elnökség Ragáts Imrét egyhangúlag, nyolc szavazattal támogatta. A nyolc voksból négyet az MDF biztosított.